

הקורא עומד פרק שלישי מגילה

בג.

עין משפט נר מצוה

ל' א טושי' א"ח סי'
תקט' ספי' א'
ב'ה"ש:
ל' ב טושי' א"ח סי' רס'
ספי' ג':
ל' ג טושי' א"ח סי' רס'
רפ' ספי' ג':
ל' ד מ"ח סי' מ"ב מ"ג'
מ"ג ספי' א' חס' ספי' א'
ע"ש י"ט טושי' א"ח סי' רפ'
ספי' ג':
ב' ה ו מ"ח סי' ס' ספי' א'
רפ' ספי' ג':
ד' ב'ה"ש:
ב' ז מ"ח סי' ס' ספי' א'
טושי' א"ח סי' רפ'
ספי' ג':

רבינו חננאל

ורבא כי נפול על אפיהו
דמצי אצלוין פיר'
מ"ח לציורין אצלו
(במחברות) [עמודה וזת]
במחברות פרק ה' ישמעאל
ר' אמי [בבליא] בשם
רבנן דחננאל אלא התורה
השתחוויה אלא לתענית
צבור ובלבד על הדב'
ר' ינאי ועדא בשם
אבהיה כל מי שאינו
כשר כיהושע שאם יפול
על פניו יאמר לו מן
השמים קום אל אל יפול
ובלבד יתיר על הצבור.
רב מפקד בבב בר אחא
ורב אמי מפקד לאניש
בביתו חל התורן פסקין
לתעניתא לא התורן רבין
אחוריהו. ר' ינאי ור'
אחא רבין על סטרוהו.
אמר ר' שמואל אמר ר'
אבהו רבין לא אורוהו.
ביום טוב חמשה וביום
הכפורים ששה כול'.
ואוקמנא לטעם דבי ר'
ישמעאל. דהני ביום טוב
חמשה וביום הכפורים
ששה ובשבת שבעה אין
פוחתין מהן אבל מוסיפין
עליהן. וכשמוסיפין ב'
קורין בספר תורה מאחרין
לצאת. וכשפוחתין
מאחרין לצאת. וזני ג'
שקורין בשבת. כנגד
ברכות תנאים. הפסוק
הראשון בשבת חובת
והשני חמשה. והשלישי
שבעה. וזני ר' יוסף
שלשה כנגד שומרי הקף.
שני ואת שלשה שני
הקף. ה' מרואי פני המלך.
שני וחמשה אנשים מרואי
פני המלך. שבעה מרואי
פני המלך. דכתיב ושבעה
אנשים מרואי פני המלך.
ששה דיום הכפורים כנגד
ששה שפערזו מימיו
של עזרא ובשמאלו.
שני ויעמד אצלו מתניה
ושמע ועניה ואוריהו
וחלקיה ומעשיה על ימינו
ומשמאלו פריה ורבי'
ירושלמי משה התקין
לישראל שיתור קורין
בתורה בשבתות ובימים
טובים ובראשית חדשים
ששני ב' מועדי. השני
ידבר משה את מועדי ה'
אל בני ישראל. עזרא תיקן
שיתור קורין שלשה בתורה
בשני ובחמשה ובשבת
במנהגא. אבל הקריאה
בתורה מימות משה רבינו
היתה שלא ישאר שלשה
ימים בלא קריאה בתורה.

הנ"ל שלשה וחמשה כנגד מי. אצל משה של יום הכפורים לא צעי
עד לקמן קשיא אמאי לא צעי מד' של ראש חדש כנגד מי
וכן של חולו של מועד וי"ל דקיס ליה דטעמא דמוסף חשיב לטפוי
חד גברא אצל לטפוי כל כך (א) ציו"ט וציו"ט וציו"ט וציו"ט וציו"ט
(א) כרת וסקילה או לא משכחין כנגד
מי: **שבעה רואי פני המלך.**
פירש הקונטרס דאחשורוש וקשיא
לומר שחקנו חכמים כנגד ענינו של
אותו רשע לכך פירש ר"ת אותן
הכמוזים כספר ירמיה (נג) וצמלים
(ז) כה) כה' וצירולמי מפרש
שהשנים שלא הוצרכו צמלים הם
סופרי הדיינים: **אמר יעקב.**
מאנה גרסינן שאם היה מין ו לא
היה מוציאו יעקב דהא כתיב שם
רשעים ירקב (משלי י'): **חד אמר**
עזרא וחד אמר אין עזרה. פסק
ר"ת דקימא לן (א) כמ"ד עולה ולכן
אנו נוהגין צתעניות צמנא וצט"ז
שהשלישי מפתיר וכן ציוס הכפורים
צמנא אצל צתעניות וצמנים טונים
וציו"ט שחרית המפתיר לא היו מן
המניין דכיון שמוטר להוסיף עליהם
יכולין אנו לעשות מנהגינו אליהם
דכולי עלמא דאי היו הלכה כמ"ד אין
עולה עדינן שפיר ואפילו היו נמי
הלכה כמאן דאמר עולה מ"מ אין
לחוש שהרי מותר להוסיף ואע"ג
דאמרין לקמן (דף כט): חל להיות
צומא תלמוד קורין שימא צומא תלמוד
וחד צמי משא מכל מקום נהגו עכשיו
לקרות המפתיר שהוא שמיני כל
זה כדי לנהוג מנהגינו וחזן שטעה
וגמר כל הסדר של שבת יחזור
ויקרא (ב) השביעי וכן אם הוא יו"ט
וקרא כל המניין שהוא צריך ושם
לקרות צומות היום יחזור ספר תורה
ויקרא אחר צומות היום ואחרון
שקרא קודם הוא כמאן דליתיה אצל
צצת של חטאת או צ"ח של חטאת
(ג) אין צריך דליתיה צצתו דחטאת
דהלכתא אין משגיחין צצתו כל
עיקר וימים שיש בהן קרנן מוסף
וגומר קדיש קודם שיזילא ספר תורה
וצימין שאין בהן קרנן מוסף אין
וגומר קדיש קודם וצצת לא יקרא
פחות מאלה ועשרים פסוקים לשבעה
צני אדם כל חד וחד שלשה פסוקים
וצמנא וצמי וצמנא עשרה פסוקים
ואם שם ולא קרא כל כך יחזור
ויקרא: **כיון דאמר כבוד תורה**
הוא כנגד צמי לא בעי. וקשיא לפי
מנהגינו שאנו נוהגין בכל צצות השנה שהמפתיר מחר וקורא מה שקראו הראשונים ואין קורא כלל אחר כך אם כן מאי קא משני כיון
דמשום כבוד התורה הוא כנגדו נמי לא צעין אדרבא היה לו לומר כיון דאין קורא אלא מה שקראו הראשונים כנגדו לא צעין אלא
שמע מינה דצימי התנאים היה המפתיר קורא מה שלא קראו הראשונים והכי נמי משמע מדתקינו ג' פסוקים כנגדו למפתיר צצתא
כנגד מה שקרא בתורה למאן דאמר עולה כדאמרין פסוק א"כ שמע מינה שהוא קורא מה שלא קראו הראשונים וא"כ קשה למה אין
אנו נוהגין לעשות כן וגראה לפי צמי החכמים לא היו אומרים קדיש אין אותם שקראו קודם המפתיר והמפתיר ולכן היה המפתיר
מסיים אצל אחר שסדר הש"ס ותקנו לומר קדיש אין אותם שקראו הראשונים כמו שקטנו לומר כיון ה' לעולם אמן ואמן ויאלו
עניינו אחר שהצינו שלא היו אומרים צימי התנאים (א) והם תקנוהו להודיע שחפלת ערבות רשות והכי נמי תקנו לומר קדיש אין השבעה
למפתיר להודיע שאינו ממניין השבעה והר"ר אליהו הנהיג את צני עירו שאפילו כשמוציאין שני ספרי תורות או שלשה נוהג מנהג זה
שקראו הראשונים הכל והמפתיר מחר וקורא ממה שקראו הראשונים וכן הנהיג רבינו משלם וכן נוהגין עכשיו בכל צצת ושינו את
מנהג רש"י ורבותיו ור"ת והא שאין מוציאין צ' ספרי תורות ככל הצצות לקרא צצתו וציוס הצצת כמו שעושין ציו"ט נראה לפי שאין
צצתה אלא שם פסוקים ואין קורין בתורה פחות מג' פסוקים ואין להחמיל בצצתה שלמעלה או לסיים בצצתה שלמעלה משום דלא היה
מענינו של יום ועוד י"ל לפי שצריך להפטיר בכל שבת מענינו של יום ויום קרינן צצת א"כ יהא צריך להפסיד צצתו מנייה והיינו
צצת וא"כ יהא כל ההפטרות מענין אחד ועוד י"ל לפי שלעולם אין קורין בספר תורה שני בקצנות אלא צצותן שצאין לכפרה כדפירש
לקמן פרק צני העיר (דף לא). שקורין צצן ציו"ט ומהני לשראל כאלו הקריצו אצל קצנות שצת אינן צאין לכפרה ומש"ה אין קורין צצן:
לא

דמללי אלוני. על צדיקין ולא נופלין על פניהן ממש לפי שאין אדם
חשוב רשאי ליפול על פניו: הכי גרסינן פנה דבי ר' ישמעאל היא:
ציו"ט מאחרין לזה. לצית הכנסת שצריך לטרוח בסעודה וי"ט כך
מפורש במסכת סופרים: וממהרין ללכת. משום שמחת יום טוב:
וצצת ממהרין לזה. שכבר תיקנו
הכל מערב שבת ויפה למהר צצותן
לקרות שמע כוונתין: וממהרין
ללכת. משום עונג שבת: צצת
כהנים. שלשה תצות צפוק ראשון
וחמשה צפוק שני ושבעה צפוק
שלישי: חמשה מרואי פני המלך
ושבעה רואי פני המלך. שבעה
הם כדכתיב שצת שרי פרס ומדיה
ומהם ים חמשה חסונים כדכתיב
צפוק מלכים: שלשה שומרי הסף צפוק
ספר מלכים. וכנגדן תיקנו אלו מעין
דבר מלכות: דמישלם צצותיה.
תמים צצותיה: מפני כבוד תורה.
שלא יהא כבוד תורה וכבוד צצת שזה
וכיון דמשום כבוד תורה הוא ולא
משום מוכה לאו ממנינא הוא: כנגד
ו' שקראו כסוד. לא פחת כל אחד
מג' פסוקים: ואם ליה שמונה
עולה מן המנין הווי לה שמונה
שקראו בתורה וכ"ד צעין צצתא:
כנגדו

מסורת הש"ס

(א) [תוספתא פ"ג, ט] 'מס'
סופרים פ"ח ה"ד ע"פ
ול"ע: (א) כסדרין: (א) ע"פ
תוספות לעיל כא: ד"ה
כנגד: (ד) [ספר ד' מירע].
סדרין: (א) [אורחות: פ"א]
כריתות: (א) [תוספתא]
פ"ג, ט] (א) [פ"ח ה"ד]
(ח) [אשכנזי, ט] [מ"ב כה]
(ט) [ז"ל מלכות כרת].
משה: (א) [וע"י תוספות]
ע"ז ח. ד"ה וישקב כי אצל
יעקב מילא דר' אבא וכו'
ומה: [לישן, ט] [וע"י]
תוספות מענין ט: ד"ה
כצ"ח: [ונתן לקמן בסוגין]
כ"ט:

תורה אור השלם

1. ויעמוד עזרא הספר
על מגדל עץ אשר עשו
לדבר ויעמוד אצלו
מתניה ושבעה וצניא
ואוריה וחלקיה ומעשיה
על ימינו ובשמאלו
פרקיה ומשמאלו ויפליה
וחשם וחשברנה ויכריה
משלם:

גליון הש"ס

גמ' ואפי' אשה. ע"י ד"ה
דף ג' ע"א תוס' ד"ה הא
ר' יהודה: שם פ"ב כבוד
צבור. לקמן דף כ' ע"ב
תוס': שם פ"ב כבוד
שעלה. ע"י פתחת ד' כט
ע"ב מדיה צני וצמנא:
תוס' ד"ה צני וצמנא:
תקנתו להודיע שת"ע
השנים. ע"י צצת דף כ'
ע"א מדיה מנכך ודף ד'
ע"ב מדיה אחר ר' יוחנן
ודף כ' ע"ב תוס' ד"ה
הלכתא:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ה' וכו'
אצל לטפוי כל כך בשבת
וביום טוב משום
מלאכה וכתב וסקילה:
לא ס"ל א' לא שמתיה:
(ב) ד"ה מה אמר וכו'
יחזור ויקרא מה שקרא
השנינו וכו': (א) כמ"ד או
כ"ח של מעשה ושבת אין
צורך לקרות הדגובה
כדא' לקמן דף כט
דהלכתא כ"ל ויחזית
כילמט דחטאת נמחק:

הגהות הגר"א

[א] הנהגה ה' שלשה
חמשה שבעה כנגד מי כ'
כ"ט:

מוסף רש"י

דמצי אצלוין כשנפלין
על פניהם אצלוין פוחתין
דיהם ויחזיתו אצל מעין
על צדיקין (ברכות ד').
כנגד ברכת כהנים.
צפוק ראשון ג' תצות
השני ג' ושלשי ג' תצות
(סנהדרין י'). כנגד
שלשה שומרי הסף
כד'. לומר אשכנא
דמלכות להודיע שלשה
מומין ושבעה ממוין. ג'
כנגד שומרי הסף צצותיה
(מ"ב ס' ג' ג' ג' ג' ג'
נחוריהו). והם ג'
תצות חמשה מרואי פני
המלך. ואחשורוש (אמר
א) אשכנא שבעה שרי פרס
ומדי (סנהדרין י').

והוא תיקן טבילה לבעלי קריין. ושיהו בתי דינין יושבין בעצירתו בשני ובחמישי. ושיהו רובלין וכו'. הלכות לא נהגו להיות קורין גהו"י. אלא אחד קורא כל הפרשה. היה אחד יודע כל הפרשה. קורא אחד
כולה. שבעה יודיעין שלשה פסוקין. כולן קורין אותן. אחד יודע שלשה פסוקין. קורא אחד וקורא. ר' יעקב בשם ר' ירמיה העבר עולה ממנין שבעה. והא אמור עולה ללמד עבדו תורה. תפירתו שלמה מצעמו
או בשלמה רב טעם. וירבד עולה ממ' פסוקין. אמרו שמייה רב שבעה חזן מן המפתיר. החיב ר' חנינה כול'. וזו רבן הכל עולין למניין שבעה אפילו אשה אפילו קטן. אבל אמור חכמים אשה לא חזקא
בתורה מפני כבוד צבור. המפתיר שקרא בתורה, חד אמר עולה למניין שבעה וחד אמר אינו עולה. ואותבין על מאן דאמר אינו עולה למנין ד' אלא צריך ד' הוא, מיהא יתיבא המפתיר בנביא לא יפחות
מכ"א פסוקין. ג' פסוקין לכל אחד, כנגד שבעה שקרא בתורה. ואם איתא דהמנין בענין בהדי המפתיר, כ"ד פסוקין בענין. ופרקינן המפתיר כיון דמשום כבוד תורה קרי, פיר' שאלו קרא בנביאים עד שקרא בתורה,